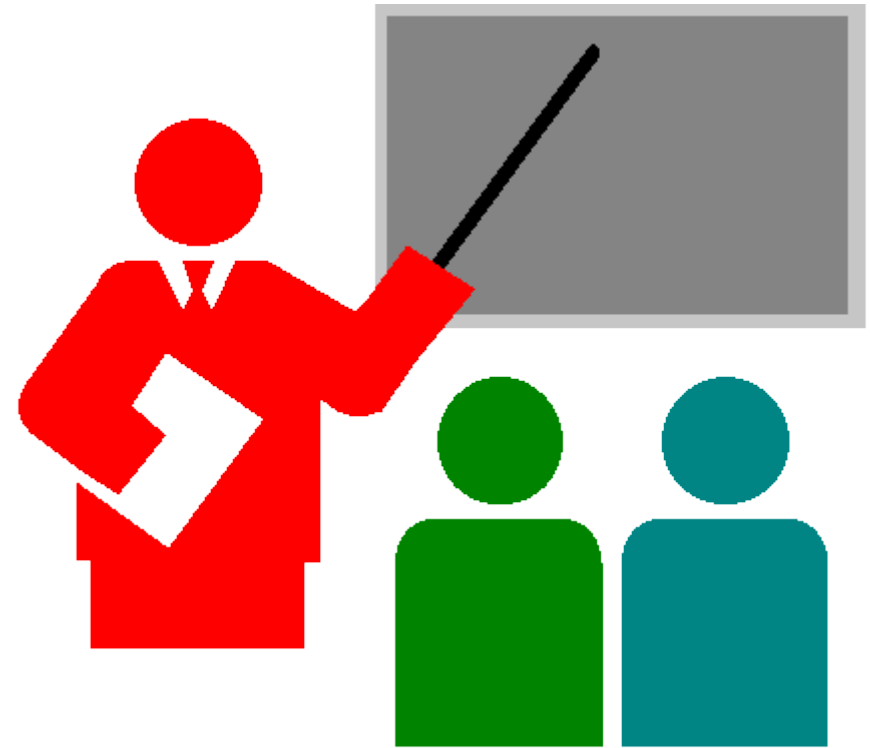

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدرس دبیرخانه راهبری آموزش و پرورش
در حوزه های آموزش معلمان و مدیریت مدارس

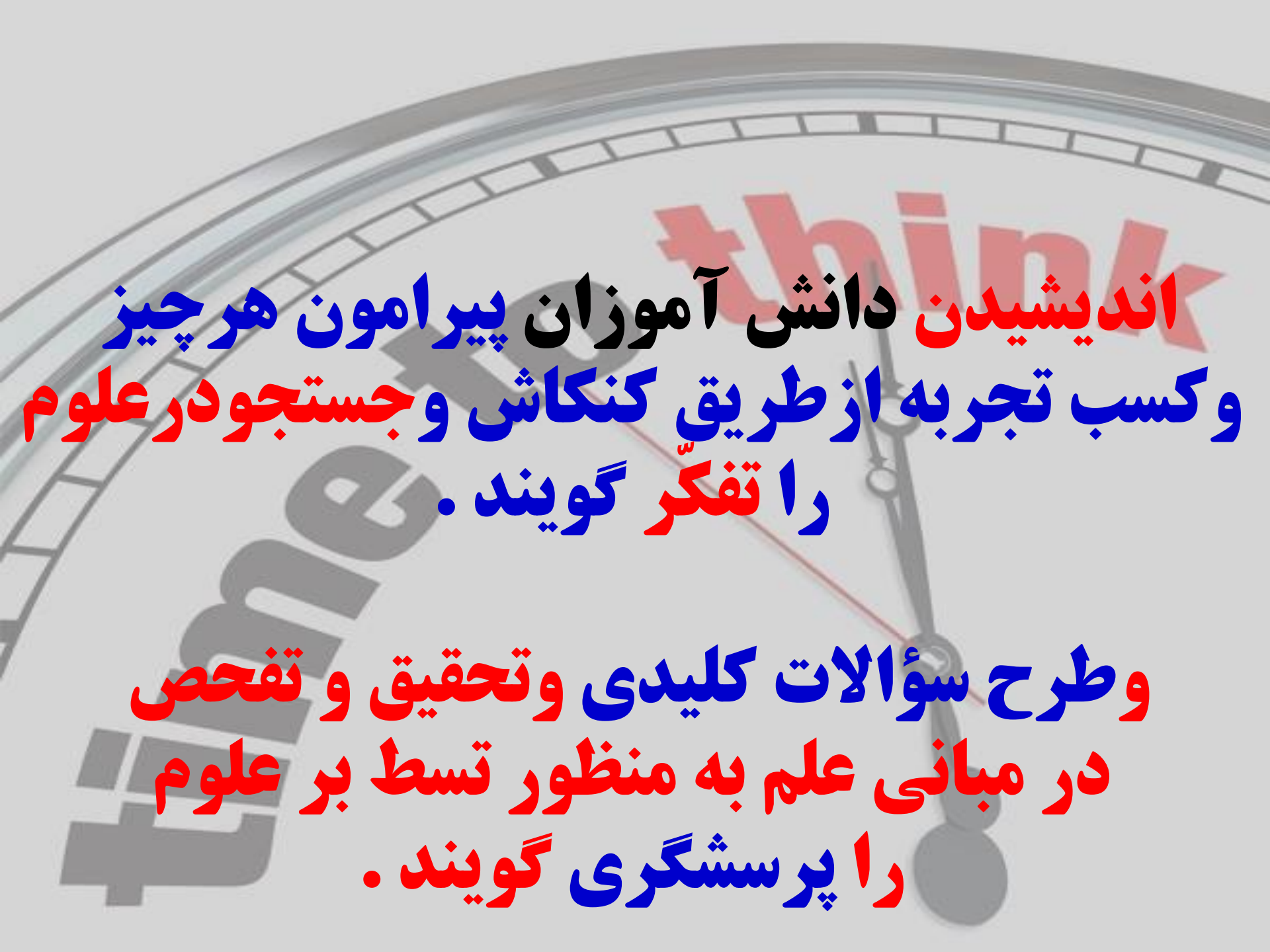
سخنران : دکتر مسعود انصاری مهر

نگره های نوین در حوزه
ارزیابی از عملکرد آموزشی فراگیران
واستانداردسازی آن

تفکر و پرستشگری چیست؟

**اندیشیدن دانش آموزان پیرامون هر چیز
و کسب تجربه از طریق کنکاش و جستجو در علوم
را تفکر گویند .**

**و طرح سؤالات کلیدی و تحقیق و تفحص
در مبانی علم به منظور تسلط بر علوم
را پرسشگری گویند .**

سیر حرکت آزمون ها به سمت
ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
در مراکز آموزشی

تعاریف :

آزمون : وسیله یا روشی نظام دار و نظام مند برای اندازه گیری

سنجش : مجموعه کاملی از اطلاعات که توسط معلمان درباره فراگیران جمع آوری می شود

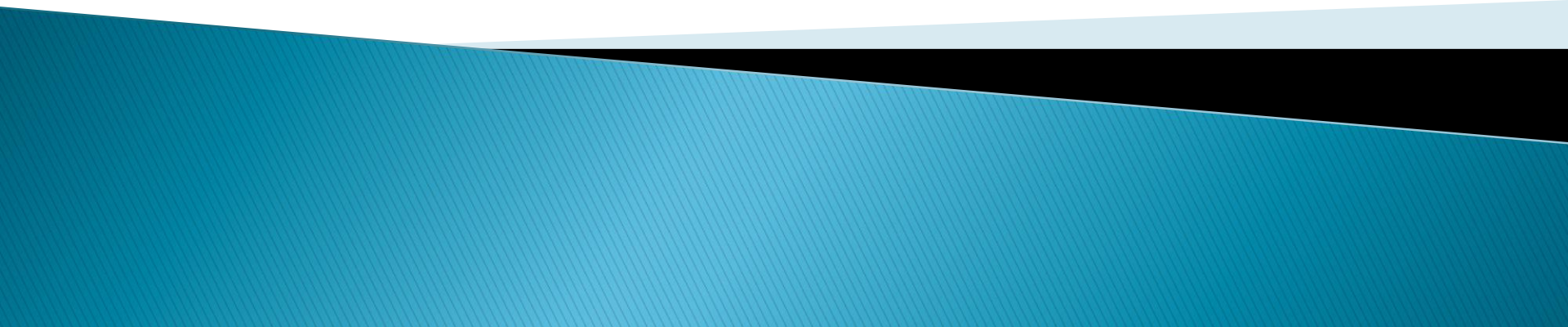
ارزیابی یا ارزشیابی : فرآیند نظام دار برای جمع آوری ، تحلیل و تفسیر اطلاعات پیرامون دانش آموزان

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی : کنترل میزان موفقیت ها و دستاورد یادگیری دانش آموزان در حوزه های دانش، مهارت و توانایی به انضمام کنترل توفیق آموزشی معلمان

آزمون چیست؟

وسیله یا روشی است که
در آن فراگیران با تعدادی سوال
هنجار، همخوان و هماهنگ مواجه می گردند
و سطح دریافت اطلاعات آنها محک میخورد .

سازمان حفاظت محیط زیست

مؤلفه های آزمون استاندارد شده

- ۱- بودجه بندی (رعایت سرانه وقت و سرفصل ها به سوالات)
- ۲- **روایی (آن چیزی را که باید ، بسنجد)**
- ۳- پایایی و اعتبار (محدود به زمان خاص نبودن)
- ۴- **اثرگذاری (عامل انگیزش و نیروی محرک بودن)**
- ۵- کمیت گرایی (هماهنگی تعداد سوالات با توان فراگیران)
- ۶- **کیفیت گرایی (غنی بودن محتوای سوالات)**
- ۷- کوتاه ، گویا و دوراز ابهام بودن سوالات
- ۸- **زنگوله ای بودن ترتیب سوالات (ساده - مشکل - ساده)**
- ۹- چند بعدی بودن (انشایی - چندگزینه ای و ...)
- ۱۰- **منطبق بودن با محورهای : دانایی ۳۰٪ - توانایی ۵۰٪ - شخصیت ۲۰٪**

استاندارد ارزیابی

تعریف: استاندارد ارزیابی عبارت است از حد قابل قبول و مبنای اصلی برای قضاوت

انواع استاندارد:

استاندارد الزامی:

استاندارد الزامی به استنادردی اطلاق میشود که وجود یا عمل به آن ضروری و عدم آن به معنای نفی موضوع و مشروعیت آن می باشد .
بطور مثال: یک قاضی عادل نباشد صلاحیت قضاوت نخواهد داشت.
یا یک معلم قدرت انتقال مفاهیم آموزشی و روابط انسانی با فراگیران رانداشته باشد صلاحیت معلمی را نخواهد داشت . **یا اگر آزمونها منطبق باتوانایی و متوسط اطلاعات دانش آموزان نباشد ، غیراستاندارد است .**

استاندارد عمومی:

استاندارد عمومی به استنادردی اطلاق میشود که وجود آن مطلوب ولی عدم آن نفی مشروعیت نمی کند.
بطور مثال: وجود یک فضای آموزشی ولی با حداقل امکانات درروستا

پاداش (درک میزان موفقیت فراگیران به
هر اندازه در پایان هر ماه و ارائه پاداش مناسب :
کسب نمره ، مسئولیت ، رضایت ، تشویق)

5

ارزیابی (حفظ فعالان آموزشی ، اصلاح افراد
مستعد و هدایت افراد بی انگیزه و منفعل)

4

توسعه انتظارات و فرصت سازی آموزشی برای
تمامی فراگیران

3

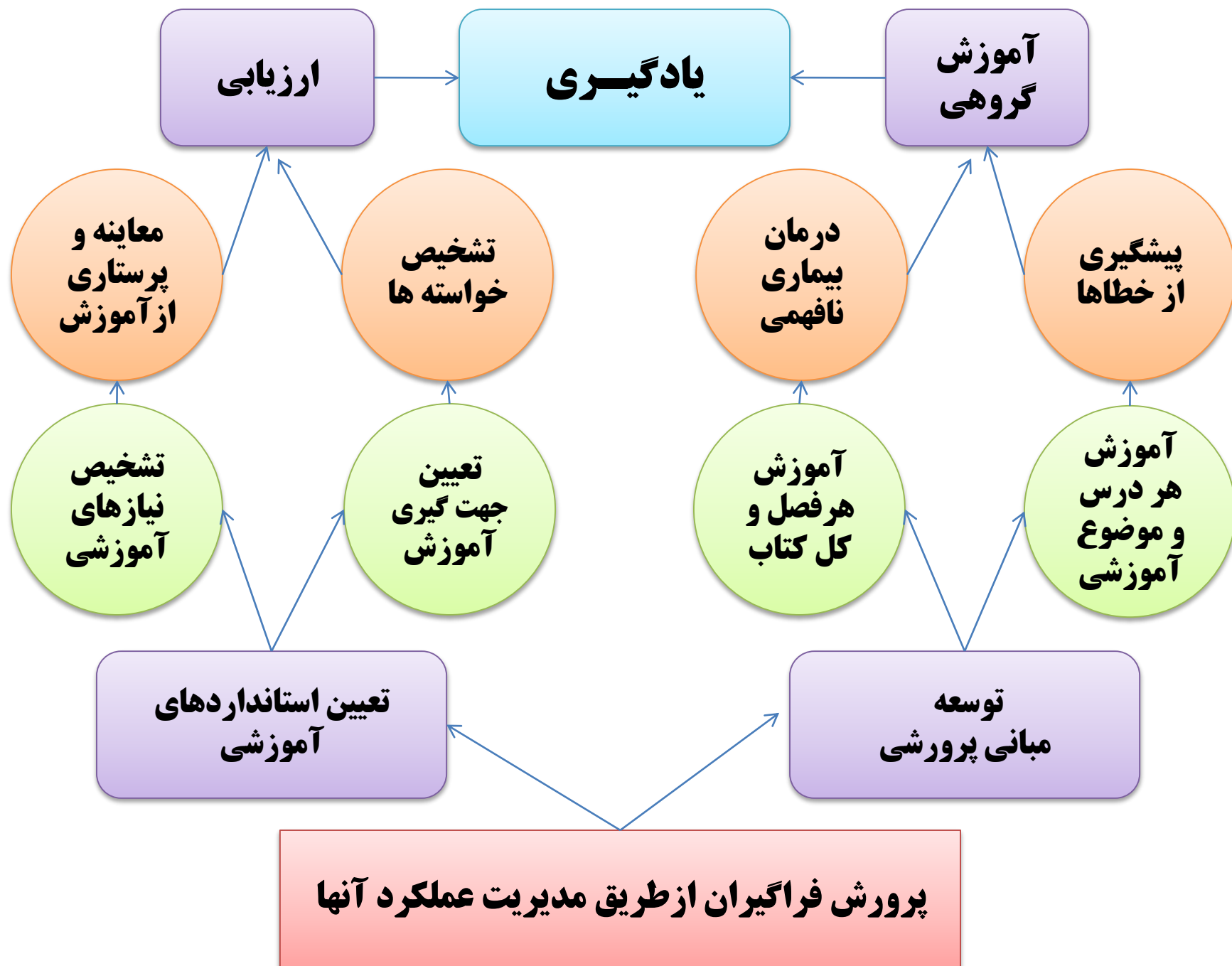
نظارت قبل از آموزش ، در حین آموزش و بعد از
آموزش فراگیران

2

برنامه ریزی (سخت افزاری ، نرم افزاری و
مغز افزاری)

1

5 مرحله‌ای مدیریت عملکرد فراگیران

انتظارات جهانی از معلمان هزاره سوم

herseyserbestgrubu.blogspot.com

شاخص های جهانی در نظارت آموزشی و ارزیابی از عملکرد معلمان

امتیاز	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	شاخص های نظارت و ارزیابی عملکرد	ردیف
											مدلهای ارتباطی معلمان و تعامل رفتاری با فراگیران	۱
											توسعه سینرژی و مفهوم هم افزایی در بین دانش آموزان	۲
											بهره گیری از الگوها و روشهای چندوجهی تدریس	۳
											بهره گیری از آزمونهای پیشرفت تحصیلی و ثبت نمودار رشد	۴
											وجودشناسنامه آموزشی فراگیران و تصمیم گیری براساس آن	۵
											تقویت روح جستجوگری و پژوهش مداری در بین فراگیران	۶
											تأکیدبر یادگیری بجای یادسپاری و کاربردی کردن اطلاعات	۷
											تعامل با گروههای دانش آموزی بمنظور پیگیری آموزشهای مکمل	۸
											گزارش ماهیانه از عملکرد فراگیران به مدیران و برنامه ریزان	۹
											توجه به مبانی اعتقادی ، فرهنگی ، اخلاقی و رفتاری	۱۰
											خودارزیابی معلمان و بررسی ادواری فعالیتهای حرفه ای	۱۱
											ارزشیابی عملکرد معلمان توسط مسئولین ذی ربط	۱۲

شرط بقا در معلمي ۹۰٪
کسب حداقل نمره ۹۰٪

۱۲۰ = جمع امتیازات

مؤلفه های چهارگانه معلمی

• میزان مشارکت فراگیران

• کفایت روشهای تدریس

• توانایی هدایت فراگیران

• میزان مربیگری معلم

• نوآوری و خلاقیت آموزشی

• همراه سازی فراگیران کم توان

مؤلفه رهبری
آموزشی

مؤلفه کارآفرینی
در آموزش

• کیفیت طراحی مدلهای آموزشی

• بکارگیری مدلهای منعطف

• بهره گیری از روشهای ابتکاری

• تسهیل گری در بروز خلاقیت

• توسعه فرصتهای تصمیم گیری

• حمایت از طرحهای نوآورانه

مؤلفه نظارت
آموزشی

مؤلفه برنامه
ریزی آموزشی

• میزان ارتباط معلمان با یکدیگر

• میزان ارتباط معلم با فراگیران

• استانداردهای ارزیابی فراگیران

• ترویج روابط انسانی در کلاس

• میزان پاسخگویی در کلاس

• میزان تعهد معلم به انتقال دانش

• طراحی روشهای تدریس

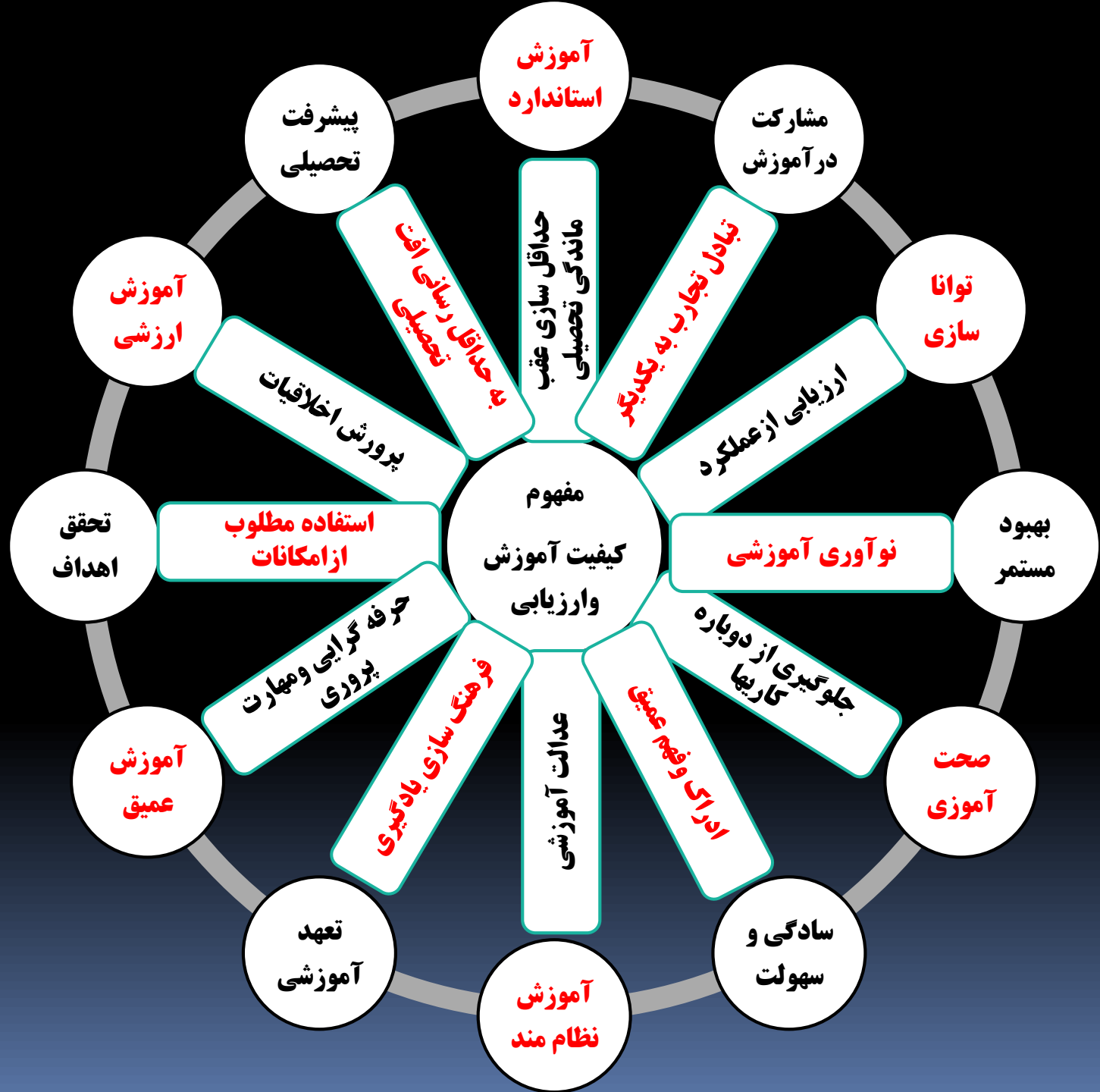
• بهبود کیفیت آموزش

• بهینه سازی فرآیند یادگیری

• همسوسازی والدین با مدرسه

• کنترل میزان موفقیت فراگیران

• استفاده از ابزار مناسب آموزشی

مؤلفه های نوین تعلیم و تربیت جهانی

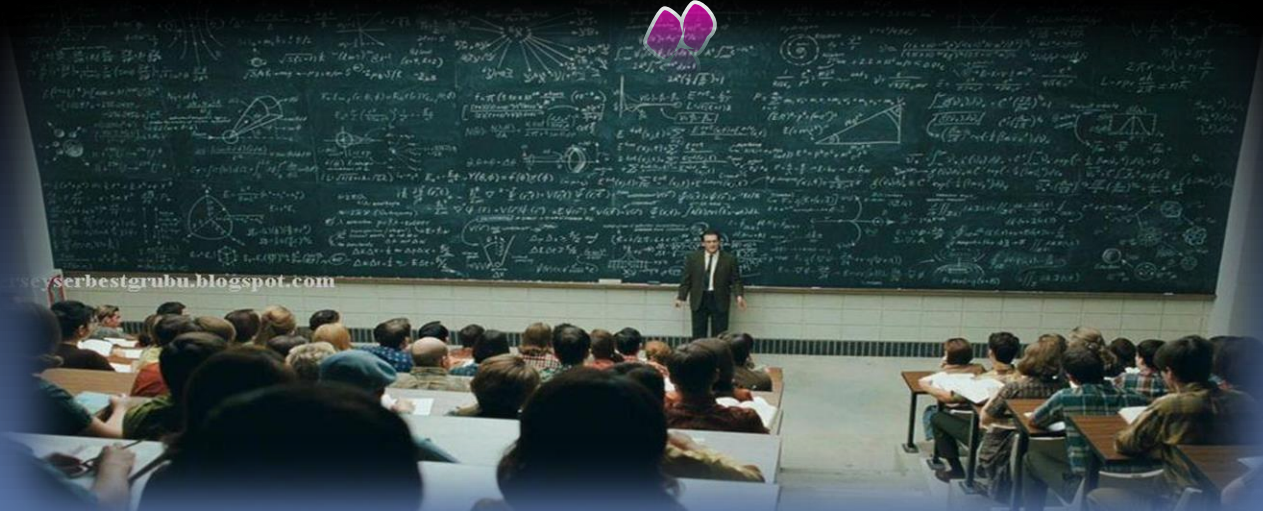
تقسیم بندی مدارس و ویژگی های هریک از آنها

- **مدرسه سنتی :** محور این مدارس بر **درصد قبولی** دانش آموزان ، سیستم های قانونی و آیین نامه ها می باشد .
- **مدرسه خام :** اینگونه مدارس بدنبال آن هستند تا وضعیت خود را بامتوسط استاندارد منطقه خود منطبق کرده و علاوه بر آیین نامه های داخلی ، **حجم گرایی منابع** نیز مورد توجه است .
- **مدرسه با عملکرد بهبود یافته :** در این مدارس علاوه بر کمیت ، **کیفیت آموزش** هم مد نظر بوده و خانه و مدرسه بطور توأم در حصول نتیجه مطلوب کمک می کنند .
- **مدرسه پیشرو :** اینگونه مدارس درصدد آن هستند که علاوه بر پیگیری توأم مسایل کمی و کیفی ، در **ایجاد شناخت نسبی در فراگیران و ارزیابی از آموخته های فراگیران** هم کوشش نمایند و در مسیر **استانداردها** قرار بگیرند .
- **مدرسه با عملکرد عالی :** در این مدارس علاوه بر توجه به مسایل کیفی و شناخت فراگیران ، راههای رسیدن به شناخت هم مورد توجه می باشد . همچنین تمامی معیارهای عملکردی مدرسه رقابتی بوده و خود را با **مدارس جهانی منطبق** می کنند .

فراموش نکنیم بیش از ۹۰ درصد مدارس ایران متعلق به گروه اول و دوم هستند

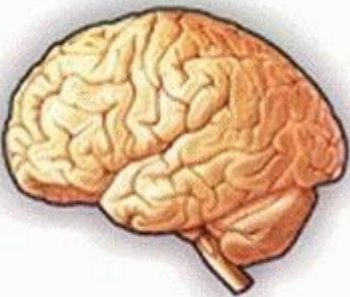
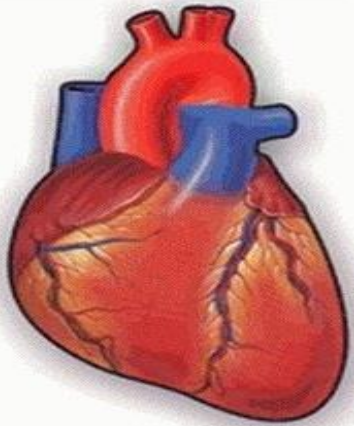
نگرہاء و مؤلفہا می

آموزش و سرورس امروز

3H

قانون طلایی آموزش و پرورش

دلبستگی و عشق ورزی Heart

فکر کردن و اندیشه ورزی Head

مهارت و دست ورزی Hand

مدارس کشورهای پیشرو

همراهی

هم پوشانی

هم اندیشی

هم افزایی

مدارس ایران

ویژگی های فراگیران در هزاره سوم

فراگیران چگونه یاد می گیرند؟
و معلمان چگونه باید ارزیابی کنند؟

تأکید بر یادگیری بجای یاد سپاری
مغز و فرآیند یادگیری

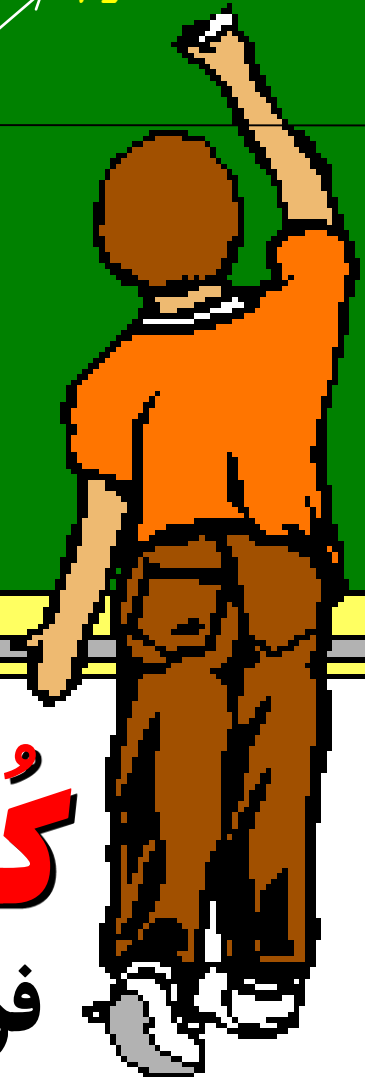
تئوری گشتالت

رابطه کل و جزء

کد ۱ : نکته اول
کد ۲ : نکته دوم
کد ۳ : نکته سوم

کُدینگ اطلاعات چیست ؟

فرآیند داده پردازی و ثبت اطلاعات در مغز

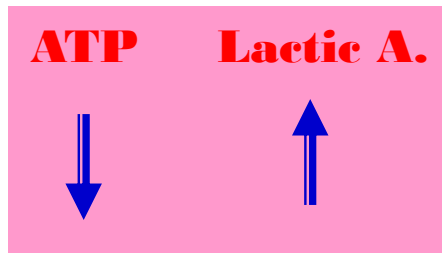
سیستم های انرژی درگیر در یادگیری و ارزیابی

Foodstuffs # CP+ATP

ATP = Adnozin + P+P+P

ATP _ P(Blue) = ADP + (Lactic acid)

CP _ P + ADP = ATP

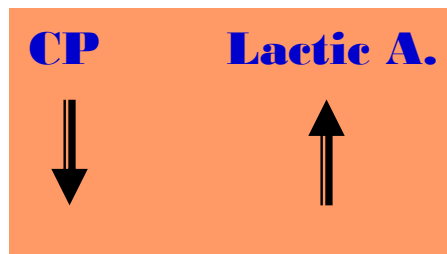

تعریق ، ادرار و تنفس
حرکات کششی
استراحت و خواب
انتقال به کبد و تبدیل به گلیکوژن
محیط شاد و مهیج در کلاس و امتحان

سر نوشت
اسید لاکتیک

سوخت مغز = گلوکز + کراتین فسفات + سدیم + پتاسیم + منیزیم + اسید گلوتامیک + ویتامین های گروه ب

۷۰ درصد ۳۰ درصد

توجه

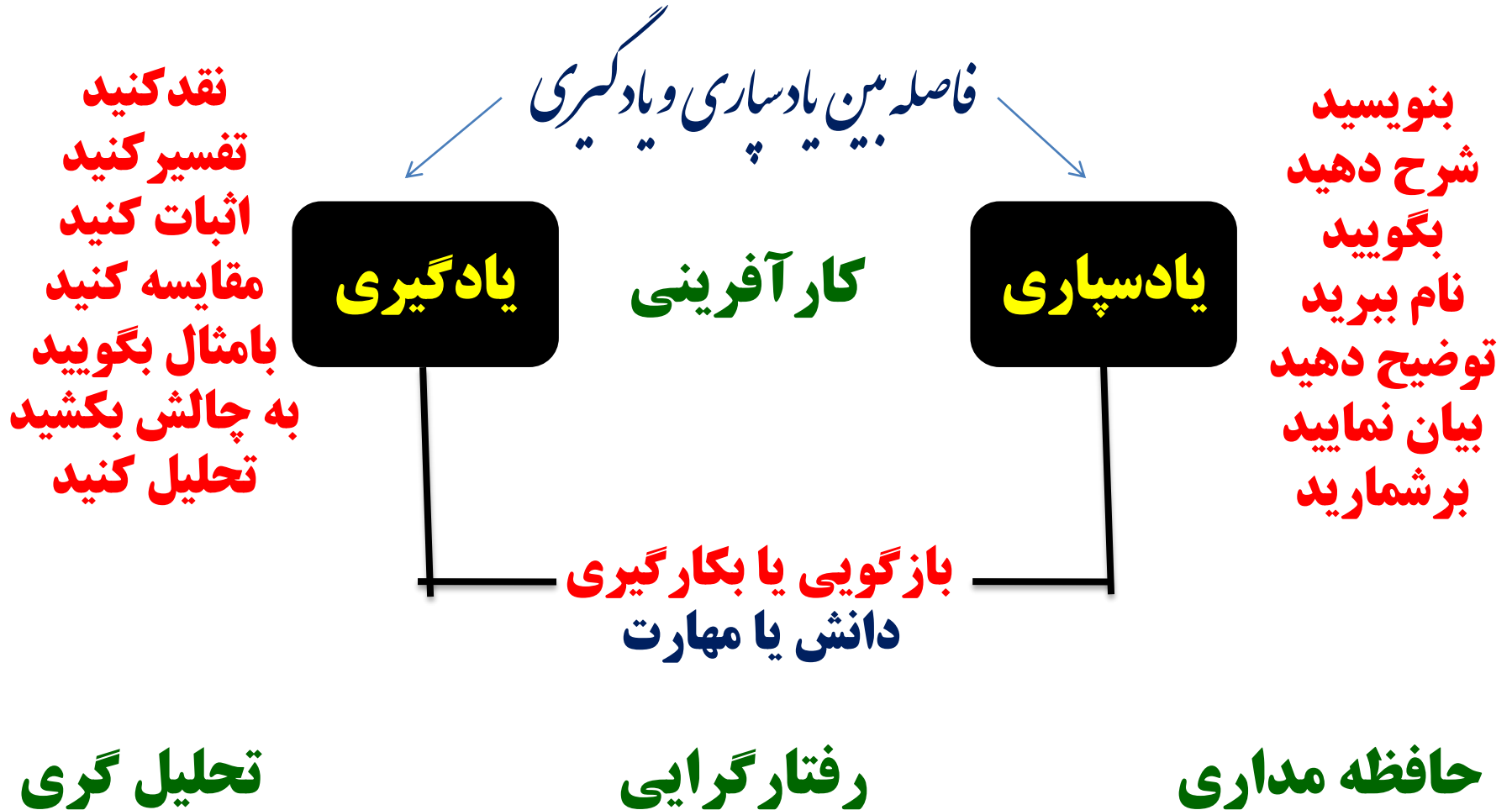
بدلیل محدود بودن انرژی در فرآیند یادگیری و ارزیابی

موفقیت دانش آموزان
در ۳۰ تا ۴۵ دقیقه اول آموزش و ارزیابی
اتفاق می افتد.

لذا

معلمان محترم ضمن تقسیم بندی زمان آموزش و ارزیابی فراگیران
و جلوگیری از خستگی ناشی از آن ، می بایستی
به فرآیند موفقیت فراگیران نیز توجه نمایند

بستر سازی فرآیند آموزش وارزیابی بر اساسی هوش سرآمد و استعداد برتر

حیطه های آموزشی

دانش

فهم

کاربرد

تجزیه و تحلیل

ترکیب

ارزشیابی

→ حیطه شناختی

← حیطه عاطفی

→ حیطه حرکتی

حیطه اجتماعی

مشاهده و تقلید

اجرای مستقل

دقت عمل

هماهنگی حرکات

عادی شدن

هنجارسازی و کاربرد
منطبق با قوانین اجتماعی

دریافت و توجه
واکنش و پاسخ
ارزش گذاری
سازماندهی ارزشها
تبلور و بکارگیری

استانداردسازی سیستم ثبت نمرات فراگیران

معلم برای سنجش هر نوع فرآیند
یا فرآورده ی رفتار فراگیران
وبه هر طریقی که بخواهد عمل نماید
ناگزیر از بکارگیری فنون مشاهده است
پس بهترین نوع ارزیابی ، سنجش عملکرد
یا مشاهدات عملی و کنشی فراگیران است .

کرونباخ ۱۹۶۰

استاندارد بودجه بندی نمرات

دانش آموزان در مدارس مطرح جهان

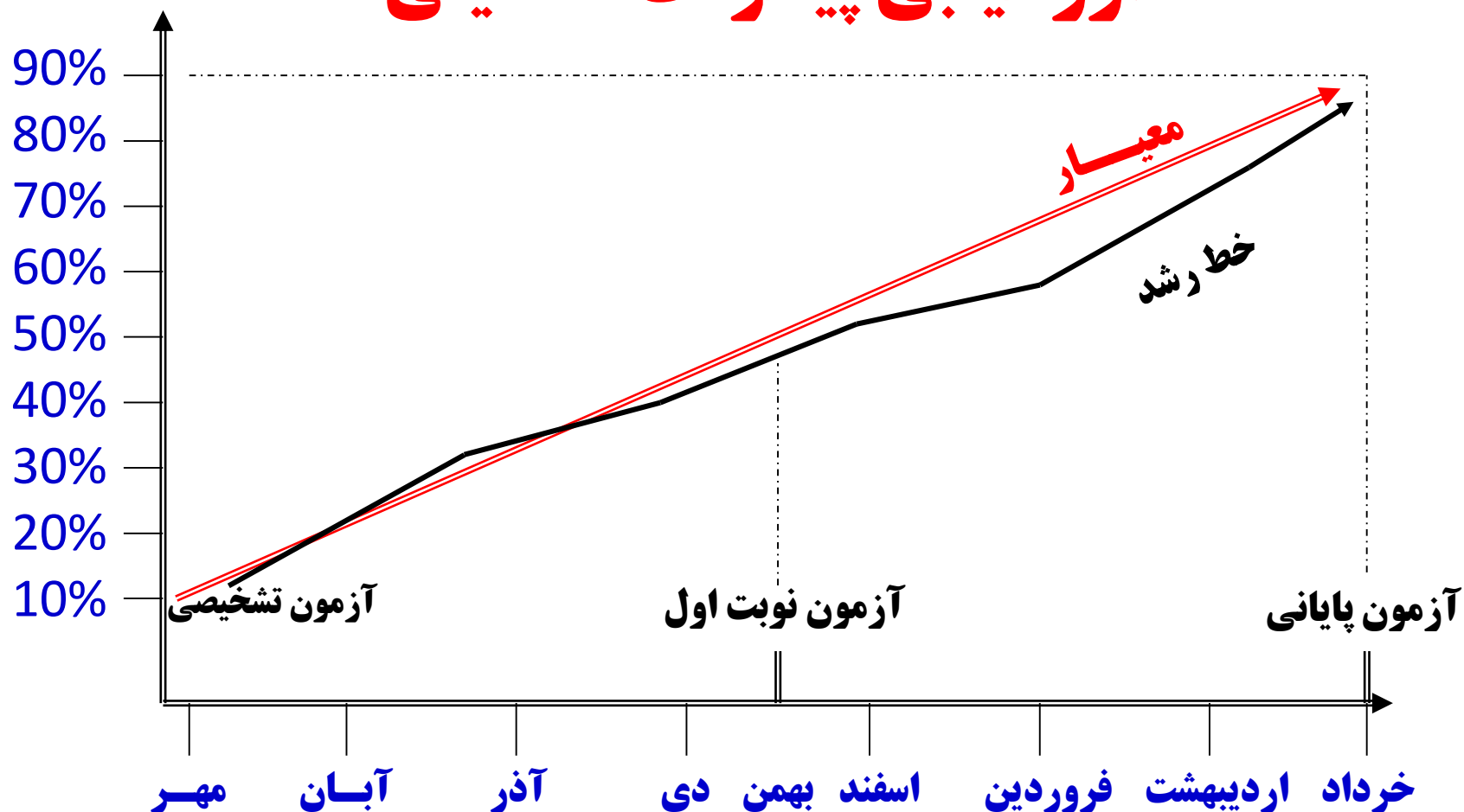
۱۰٪ از کل نمره	۱. حضور فعال در کار گروه های درسی
۱۰٪ از کل نمره	۲. سینرژی و هم افزایی آموزشی
۲۰٪ از کل نمره	۳. انجام فعالیتهای پژوهشی وارایه گزارش
۲۰٪ از کل نمره	۴. سهم آزمون های پیشرفت تحصیلی
۳۰٪ از کل نمره	۵. آزمون پایانی و رسمی
۱۰٪ از کل نمره	۶. موارد اخلاقی و حضور در کلاس

جنبش ارزشیابی از عملکرد روزمره
و پیشرفت تحصیلی فراگیران

رسم نمودار رشد دانش آموزان 3 PT Model

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

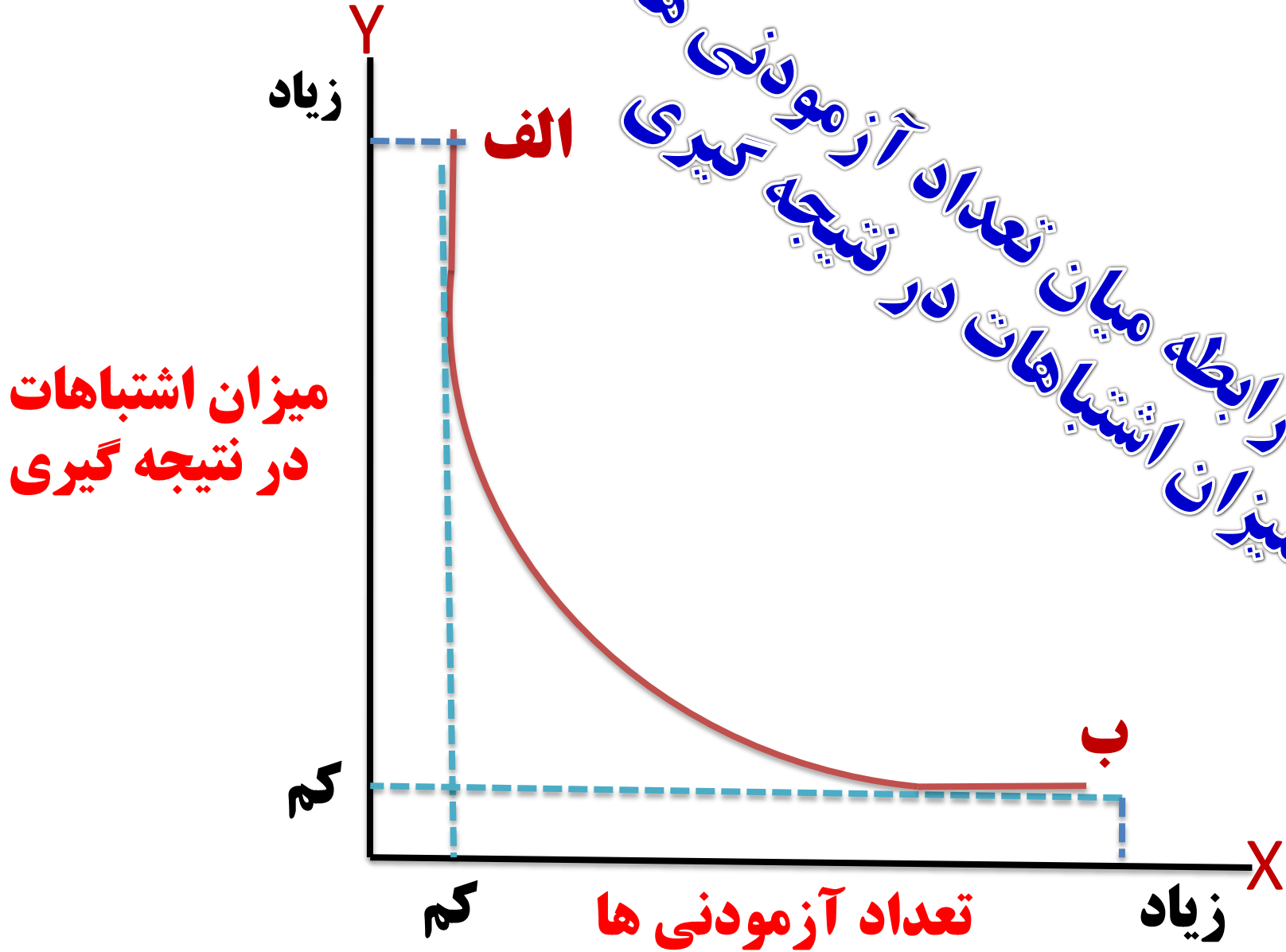

استانداردسازی
نکات مهم در
علاجی
سوالات

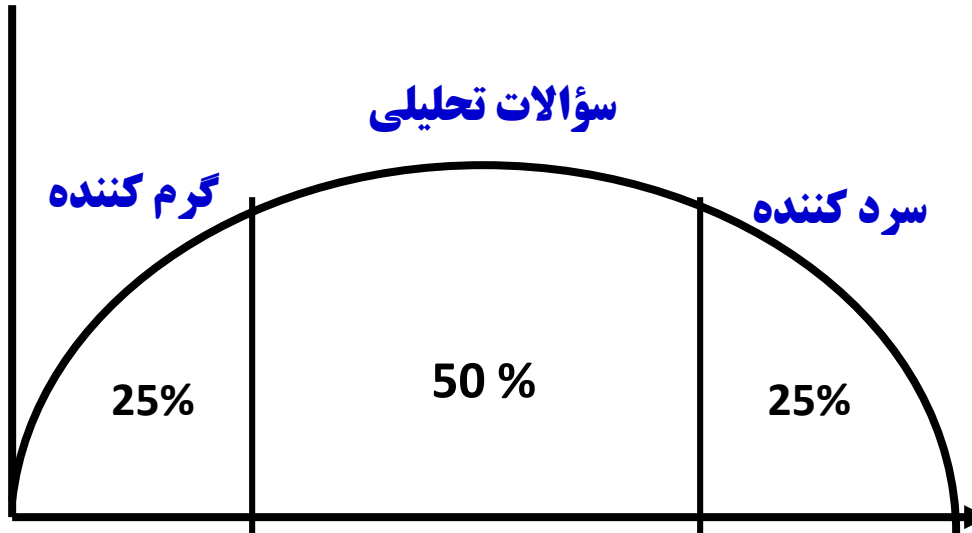
چگونگی طراحی سوالات استاندارد

اهداف مندرج در هر فصل	محتوای تدریس شده	حیطه آموزشی مورد نظر	نوع سؤال (عینی یا انشایی)	درجه سختی پیش بینی شده

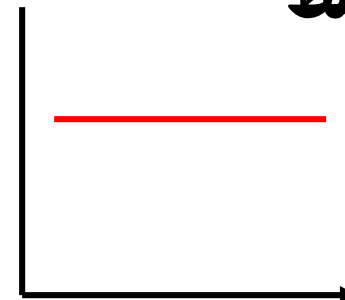
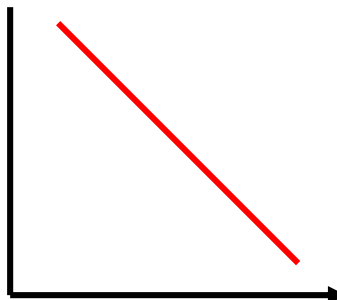
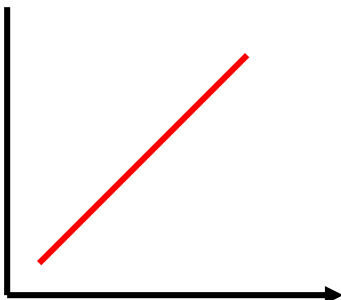
نمایش رابطه میان تعداد آزمودنی ها
و میزان اشتباهات در نتیجه گیری

سیستم طراحی سؤالات

شکل صحیح

شکل های غلط

طراحی سؤالات براساس نمودار زنگوله ای
رعایت مراحل گرم کردن ، تحلیل و سرد کردن دانش آموزان در آزمون
رعایت درجه سختی و آسانی سؤالات
رعایت معیار ۵۰٪ موفقیت و ۵۰٪ رقابت در طراحی سؤالات
استفاده از سؤالات چند بعدی (انشایی - گزینه ای - جورکردنی و...))
رعایت بودجه بندی کتاب و بودجه بندی وقت آزمون
رعایت روایی و اعتبار (پایایی) سؤالات
توجه به نکات بیان شده توسط دانش آموزان (تأکید بر پاسخگویی نظم
بجای نثر)

توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان در طراحی سؤالات
تعداد سؤالات (حداکثر ۱۵ انشایی یا ۴۰ چندگزینه ای)
همجواری سؤالات همنوع

متن سؤالات گویا ، کوتاه و دور از ابهام باشد
سؤالات مستقل از هم باشند

تناسب بارم سؤالات با شاخص دشواری و حجم پاسخ و صرف انرژی
فضای مورد نیاز برای پاسخ و پیش شماره گذاری پاسخ ها
تایپ ، کیفیت تکثیر و خوانا بودن سؤالات

نکات مهم
در برگزاری امتحانات
و تصحیح برگه ها

پرهیز از ایجاد جو خشک و بی روح در زمان برگزاری آزمون

هدایت خلاق دانش آموزان در صورت نیاز

پرهیز از سوگیری در هنگام تصحیح برگه

جلوگیری از خستگی چشم در هنگام تصحیح برگه ها بدلیل کنتراست رنگ

کنترل کیفی برگه های تصحیح شده و انتخاب تصادفی چندی از آنها

بمنظور بازبینی و ورود به مرحله تصحیح سایر برگه ها بدلیل وجود متغیر مزاحم

اتخاذ راهبرد مناسب جهت ایجاد انگیزه پاسخگویی به سؤالات

چینش صندلی پاسخگویان به نحوی که نور طبیعی از سمت چپ بتابد و یا

نور مصنوعی از بالای سر

دور بودن محل برگزاری امتحانات از سروصدا و پارازیت های ارتباطی

با یکدیگر صحبت نکردن ممتحنین بویژه بالای سر دانش آموزان

عدم بهره گیری گاه و بیگاه از بلندگو پس از شروع آزمون

سرد یا گرم نبودن محل برگزاری امتحان

محاسبه ضریب دشواری سؤالات تشریحی

$$\text{Diff.} = \frac{Z_h + Z_l - (2N \text{ score}_{\min})}{2N (\text{score}_{\max} - \text{score}_{\min})}$$

diff.	ضریب دشواری سؤالات
Z_h	۲۵٪ مجموع نمرات افراد برتر
Z_l	۲۵٪ مجموع نمرات افراد ضعیف تر
N	تعداد افراد یا برگه های ۲۵٪ مجموع
$\text{score}_{\max}$	بالاترین نمره ممکن در سؤال
$\text{score}_{\min}$	پایین ترین نمره ممکن در سؤال

محاسبه ضریب دشواری سؤالات گزینه ای

$$P_{ci} = \frac{R_i - \frac{W_i}{K-1}}{R_i - W_i}$$

P_{ci} = شاخص دشواری اصلاح شده برای سؤال i

R_i = تعداد جوابهای صحیح سؤال شماره i

W_i = تعداد جوابهای غلط به سؤال شماره i

K = تعداد گزینه های پیشنهادی برای هر سؤال (مثلاً اگر آزمون چهارگزینه ای است $k=4$)

از حُسن توجه شما سپاسگزارم

A full moon rises over a dirt road in a rural landscape. The road is a light brown color and stretches from the bottom center towards the horizon. On either side of the road are green fields and some trees. The sky is dark, and the moon is a bright, glowing yellow-orange. The text "ممنون که وقت گذاشتید" is written in yellow Persian script across the middle of the image.

ممنون که وقت گذاشتید